

İkizler

OYHAN HASAN BILDİRKİ

Bostanın yeşiline, karpuzların iriliğine, kavunların çiçeklerine aldırmadan, harmanlayabildiğimiz kadar, ağabeyimle al takke, ve külah olduk. Aynı dalın meyveleriydik ama, aramızda paylaşamadığımız kozlarımız çoktu. Atları ben de severdim, o da. Ondaki yürek, bende de var. Lafına, çalımına aldırır mıyım hiç?

Patladım.

“Yetti be! Taya hep sen mi bineceksin?”

Ağabeyim sırttı.

“Tabii. Ne var bunda?” dedi.

“Varı yoğu anlatırım sana!”

“Öyle mi?”

“Öyle!”

Gelsin topaçlar, ezilsin kollar, dökülsün bütün tohurlar. Güneş yakıyormuş, aldırın kim? Varsın yaksın!

Kavga kızıdır, büyür. Dayım, koltuk değneklerini, olanca gücüyle üstümüze fırlatır. Bereket, atılan ço-

maklar bir yerimize değmez. Öteden, hayıt ve piyanla donanmış çardaktan, ortakçımız Şaban Ağa, gürültümüze koşar gelir. Şaban Ağa, yaman adamdır. Ondan çekiniriz. Tüyü bozuk, uzun boylu, koca elli, yıkık kaşlı, pehlivan yapılıdır. Yaka paça eder, birimizi bir yana, diğerimizi öte yana bırakır. İkimize de çıkışır:

“A be, nedir pay edemediğiniz? Hiç, kardeşler birbiriyle dalaşır mı? Utanmaz, arlanmazlar sizi!”

Yarıntı kenarına, koyu gölgeli söğütlerin altına çekiliriz. Nasihat, tokat, öfkemizden kurtulamayız. Bostanlar kurtuldu ya, Şaban Ağa da keyiflenir. Dayıma takılır.

“Üle Rıdvan,” der. “Bu senin yeğenlerin yok mu? İki de cesur, ha!”

Dayım, kıs kıs, seslice güler. Sorar:

“Hangisi daha iyi?”

“Bak, orasını bilmem. Ama, hangisi ötekinin kulağına dokunur-

sa, doğrusu, cesurluk onda kalır.”

Ağabeyimle ben, ikimizde, deli danalar gibi yekiniriz. Göz ucuyla birbirimizi süzer, fırsat kollarız. Bu sırada hem dayım, hem Şaban Ağa, yangına körükle giderler. Yarıntı'da sazlar huşlar. Hafiften rüzgâr çıkar. Söğütlerin alçak dalları, yerleri süpürmeye başlar. Şaban Ağa, yakasını öğle sonu serinliğine açar. Ötede danalar, buzağular kıpırdar. Doru tay kişner, anasının yanına bir dört nal koparır, oynar. Dayım gürler. “Hadi be, ne duruyorsunuz?”

Şaban Ağa atılır.

“Amma da nazlısınız, ha!”

Ayranım kabarıverir, yerimde duramam. Ağabeyimin dikkatini dağıtmak için bağırır, fırlar, ayağa kalkarım.

“Yılana bak!”

Saflığından olacak, ağabeyim dediğime kanar, öteye beriye, sazlıklara bakar.

Ara kızıştırıcılar, çanak tutarlar. “Hadi, yakala! Aman tut, kaçırma.”

Artık benim için gün doğmuştur. İleri atılır, aklını yılanla bozan ağabeyimin kulağına dokunurum. O, işi anlar, altında kalmaz, anında bana karşılık verir. Tutuşur, güreşiriz. Ondan yaşça, boyca geride olduğumdan yenilirim.

Ağabeyim, öfke ve sevinçle karışık, söylenir.

“Gidi kalleş, seni! Pes mi?”

Pes ederim.

Berikiler:

“Hadi evlât!” derler, “suyu yine sen dolduracaksın.”

Sözü ikiletmem, testiye kapar, kuyunun yolunu tutarım. Bazen, evin küçüğü olacağına, kapının köpeği ol, daha iyi, diye düşünürüm. Ayaklarımı, kızgın toprağın alevi yakar. Kuyuya kovayı salarım. Kovaya bir karpuz takılır. Bilirim, Şaban Ağa'nın işidir, bu! Aklınca kavga, güreş sonu, bizi beslemeyi umar. Testiyi doldurduktan sonra, elimi, yüzümü yıkar, serinlerim. Tekrar kovanın ipine yapışır, dağarları, yalıkları, bütün kazanları doldururum. Mısırlar püs-kül uçlarını oynatır, pamuklar pembe, mor, beyaz, kırmızı renkli çiçek açmada birbirleriyle yarışır. Toprak, kızgınlığını kaybeder. Omzumda testi, koltuğumda karpuz, dilimde yarım yamalak türküler, geri dönerim. Aldığımız terbiye gereği, testiye önce ağabeyime uzatırım. Sonra dayım alır, Şaban Ağa'da su biter.

“Ömrüne bereket!” derler. “Allah, muradını versin.”

Sevinir, dört köşe olurum. Karpuzun göbeklice tarafından bana ayırılır. Acı soğan, kuru yavan, çıkınlarda ne varsa, siler süpürürüz. Günlük işler biter, gün döner. Dağların gölgesi bostana vurur. Çardak, koyu gölgeler altında kalır. Sığırları yer-

leştirir, dönüş için hazırlanırız. Atlar eyerlenir, doru taya heybe vurulur. Yular ipinin az berisinden yalancı gem yapılır. Doru tay acemidir, gemi ağzına almak istemez. Tepinir, eşinir, şahlanır, kişner. Aldırmayız.

Ağabeyim;

“Sallanmasana!” der. “Bugün taya sen bineceksin. Huysuzlaşırsa, gemini kas. Hayvanı, efeliğine güvenip de, sakın dağa vurayım deme. Körpedir, ayağı mayağı kırılır.”

Kaşla göz arası, taya binmişimdir bile. Fakat doru tayın inadı tutar. Yerinde, kazık gibi çıkılı durur. Bir adım olsun, ileri gitmez. Ağabeyim yola girmiş, bir yanı dağın karanlığıyla kucaklaşan, öte yanında armut, zeytin, dut, incir, karaağaç, hayıt ve böğürtlenlerle, deli asmalarla kuşatılan irimi aşmıştır. Bu irim, her nedense bana korku verir. Arkada kaldığım zamanlar, sanki birisi, arkam sıra yetişecek, beni belimden yakalayacak, geriye çekecekmiş gibi bir his doğar içime. Duyduğum korkuyu, sesimle yenmeye çalışırım. Doru tayın karrın boşluğunu topuklarım... Doru tay, ya can acısından, ya anasından ayrılmış olmanın verdiği duygudan olacak, yaydan çıkmış ok gibi öne atılır, irime dalar, çıkar. Korkularım geride kalır. Köye, altımda doru tay, büyük bir çalımıyla girerim. Çor çocuk, köpek, tavuk, ördek beni görünce,

kimi korkudan, kimi havlayarak, kimi kanat çırparak kenara çekilir.

“At, sahibine göre kişner.” derler.

Doğru.

Benim doru tay da, bana çekmiş. O da, çalım satmakta benimle yarışıyor, arada bir, kesik kesik, burnundan soluyor, sağrısından ter boşaltıyor, zevklenip kişniyor. Üstelik olur olmaz yerde şaha kalkıyor, delibozuklaşıyordu.

Soluk soluğa, ardına kadar açık avlu kapısından içeriye daldık. Ağabeyim, Dolunay’ı ahıra çekmiş, tımara başlamıştı. Babam, sundurmaya çıkmış, Yeni Ahmet’in Durmuş’la konuşuyordu.

Durmuş:

“Kadet kaldım, emmi!” diyor-du... “Eline, ayağına düştüm. Derdimin çaresi sensin. Yoksa bütün bostanım, zerzevatlarım kuruyacak, gökü akına karışacak. Doru tayı geçici olarak ver bana. Hem onu, koşuma da alıştıırım.”

Babam;

“Acemidir, daha körpedir!” dedikçe, Durmuş, üstüne üstüne gitti.

“Yalnız dolaba koşacağım, emmi! Zoru mu var? Dönüp kırk kovayla su çekecek.”

Babam, yufka yürekli, yardımsever, yumuşak huylu bir adamdı. Durmuş’un üstelemesinden kaçmak için, bize sığındı. Ahırdan çıkan ağa-

beyimi gösterdi.

“Aha, mal onların! Gönüllerini yap, al götür doru tayı.”

Ağabeyim şaşaladı, durakladı. Göz ucuyla bana baktı. Yüzümde öfkenin bini, bir para! Elimle doru tayın terini kuruladım. Sağrısına bir şaplak attım. Doru tay, burnuyla top-rağı kokladı, açık ahır kapısından içeri girdi. Atlar kişnedi.

Ben, hiçbir şey demedim. Sözü ağabeyime bıraktım. Ahıra daldım. Doru tayı, son defa, tımar etmeye başladım. Kulağım dışarıda, hırısından ağladım.

Ağabeyim çaresiz.

“Sabahleyin,” dedi. “Gel! Al, götür!”

Durmuş gitti. Akşam, olanca karanlığıyla çöktü. Göz gözü görmez oldu. Sofraya geçtik. Hem ağabeyim, hem ben, yemeğe karşı isteksizdik. Başkalarına yumuşak olan babam, bize karşı sesini yükseltti. Her ikimizi de payladı.

“Ne kaldı, şunun şurasında?” dedi. “Hem Akkız da kulunlayıp, taylayacak. Doru tayı da, evladiyelik vermedik ya, Durmuş’a! Sonbaharda doru tay döner, Akkız kulunlar, aranızdaki geçimsizlik de biter.”

Doru tay... deli tay! Sabahı, dolaba koşuldu, uyuzlaştı, dolap beygiri oldu. O döndükçe, kırkkovadan

gürül gürül su akıyor, Durmuş’un kurumaya yüz tutmuş zerzevatları canlanıyordu. Ya doru tay? Bazen, bizi gördükçe huysuzlaşıyor, koşum takımlarını ezip ufalamak, kırıp dağıtmak istiyordu. Ağabeyimle ben, onu, böyle gördükçe ağlıyor, babama kızıyorduk. O kadar!

Bostanlar bitti, mısırların koçanları koparıldı, pamuklar açmaya başladı. Olanca gücümüzle tarlada çalışıyoruz ama, eski neşemiz yok! Bostan yolar, sap bağlarken, Rumeli türküleri söyleyen Şaban Ağa, bizi neşelendirmeye çalışsa da, başaramıyor.

Böyle bir günde, içine mi doğdu ne, ağabeyim, ipini kırdı, tarladan kaçtı. Gün devrilirken, geri döndü. Üzüntülüydü. Hatta gözleri kan çanağına dönmüştü.

Şaban Ağa;

“Ne var ulan, tabansız!” dedi. “Ne somurtup duruyorsun?”

Ağabeyim, içini çekti, söylemedi. Akşam oldu, dağların, bütün ağaçların gölgeleri uzadıkça uzadı, silindi, işe paydos dedik. Üçümüz de, yayan yapıldak yola koyulduk. Şaban Ağa önde, biz arkada gidiyorduk. Ağabeyim kolumdan çekip yavaşlattı beni. Soluksuz, boşandı.

“Bugün ne oldu, biliyor musun?” dedi.

Omuzlarımı çektim.

“Bilmiyorum,” dedim, “Yalnız bir kötülük var.”

“Tahmin et!”

“Edemem.”

“Edemezsin ya!”

“Hadi söyle, çatlatma beni.”

“Üzüleceksin.”

“Üzülmem. Hadi söyle!”

“Doru tayın,” dedi. “Ayağı kırıldı. Sınıkçı Çakır geldi, ayağını sarıp sarmaladı.”

Başımdan omuzlarıma, kaynar sular döküldü. İçimde nice yarlar yıkıldı, göçtü. Umutlarım karardı. Öfkemden;

“Yemin et!” diye bağırmışım.

Şaban Ağa döndü, sordu.

“Ne yemini o? Haydi savsaklanmayın. Hem de yürüyün be!”

Yürüdük.

Yüreğim köz köz yanıyor. Gözlerimi kin bürümüş. Dilimde öfke, yumak olmuş. Derhâl babama kustum.

“Senin yüzünden,” dedim, “doru tay dolap beygiri oldu, ayağı kırıldı, adı, topal taya çıktı.”

Babam kızgın;

“Dırlanma!” dedi. “Tokadı ense-
ne yersin.”

Dinleyen kim? O bana, ben ona, verip veriştirdik, söyleştik. Ağabeyim sus-pus! Şaban Ağa araya girmezse, babamla kapışacağım.

“Dur be yeğenim! Dur be ku-

zum! Kaybettiren, buldurur derler. Hem Sınıkçı Çakır’ın üstüne yoktur, bu gidende. Sargılamış işte. Haftasına kalmaz, düzelir doru tay. Üzüldüğü şeye bak şunun. Edepsiz seni! Utanmadan babasıyla laf yarıştııyor. Ne güne geldik ya Rabbi?”

Sustum, bir köşeye çekildim. Sabahı bekledim. Yorgunluk ve üzüntüden olacak, dalmışım. Geniş, uçsuz bucaksız bir ovada, doludizgin boşanan, koşan, akın akın akan atlar. Dolunaylar, Akkızlar, Demirkıratlar, kıratlar, yağızlar, doru taylar! Binlerce at, sonsuz bir koşudalar. Sanki, göğsüme göğsüme basıp geçtiler. Durmaksızın aktılar. Peşlerinden koştum, yetişemedim. Sabahı zor ettim.

Gecenin karanlığı çekilip, gün aydınlığı başlayınca, kumru sesleriyle uyandım. Doğruca, Durmuş’un bahçeye gittim. Dolap koşumları dağılmış, kırkkovalar çarklarından boşalmış, kuskunlar kopmuş, hamut bir köşeye atılmıştı. Kokumu mu almıştı ne, doru tay, yattığı yeri belli etmek için, neşesiz, kişnedi. Yanına gittim. Yelesine sarıldım, gözlerinden öptüm, ağladım. Zavallı! Kalkmaya davrandı, yapamadı, ümitsizce kişnedi, homurdandı. Ön sağ ayağı, diziyile karışık, sargılıydı. Babamdan görenekliydim. Doru tayın durumu ümitsizdi. Benimle birlikte o da ağla-

dı. Daima dik duran yelesi yana yatmış, kuyruğunda, sineklerini kovalayacak gücü de kalmamıştı. O kişnedi, ben ağladım. Ben ağladım, o kişnedi. Acısını anlatmak istedi.

Güneş, iki mızrak boyu yükselmişti... Ağabeyimle Durmuş, görün-düler. Doru tay, Durmuş'u görünce kişnemesini kesti, başını öte yana uzattı, gözlerini yumdu.

Durmuş, ağabeyime;

"Yazılan yazı bozulmaz," diyor-du. "Söyle kardeşine, üzölmeyi bıraksın. Ölüm yok ya ucunda? Hem dayınla konuştuk. Diyeti ne ise, onu babana ödeyeceğim. Kimsenin hakkı, kimsede kalmasın."

Durmuş'a olan nefretim arttı. Az daha oyalansam, elimden bir kaza çıkacak. Doru tayın gözlerinden öptüm. Eve döndüm. Kulaklarım da doru tayın kişnemeleri, ahıra girdim. İçimdeki yangını söndürmek için, yerleri temizledim. Çıkan çöpleri, samralığa döktüm. Ne oldu bilmem; Dolunay, acı acı kişnedi. Yerinde duramaz oldu. Az sonra susup, sakinleşti. Akkızın memelerine süt inmiş. Ahır kapısını çektim, bağladım. Arkamı döndüm. Elinde çiftesiyle avluya giren babamı gördüm. İşi anlamıştım. Babam, sundurmaya geçti. Ben, dışarı fırladım.

Koştum, ağladım.

Ağladım, koştum!

Boşanan, akıp giden atlara yetişemedim.

Yorgunluktan, sakinleştim. Öfkem yatıştı. Eve döndüm. O gün, ne ağabeyim, ne ben, babamla konuştuk. Avluya, eve, sofraya koyu bir keder çökmüştü. Yalnız anam, babamla bozulan aramızı düzeltmeye çalışıyordu. Anam böyle davrandıkça, ona da horozlanıyorduk. Aramızın düzelmesi. Bu, şimdilik mümkün değildi! Babama hem kızıyor, hem değer veriyorduk. Ağabeyim anlattı. Ben ayrıldıktan az sonra, doru tayın yanına, babam da gelmiş. Yarasına bakmış, onulmaz olduğunu anlamış. Çiftesini doğrultmuş. Gözünün yaşına aldirmeden, doru tayı hemen vurmuş. Demek ki, acı çekmesini istememiş. Durmuş, diyet miyet diyecek olmuş, babam dinlememiş. İşte bu tarafını beğeniyorduk ama, isteseydi doru tayı bu hâle düşürmezdi diye düşünüyor, aramızdaki soğukluğu sürdürüyorduk.

Tarlalarda, bağlarda, bahçelerde bozuk bozgunu başladı. Mal maşat kazıktan, bağdan kurtuldu. İstedikleri gibi gezer, dilediklerince otlar oldular. Bize, yalnızca arkaları sıra gitmek, gözetlemek kaldı. Sırf babamdan uzak olmak için, çobanlığı ben üstlenmişim. Akkız'ın karnı bur-

nundaydı. Onu evde, ahırda bırakmıştık. Akşam üzerine doğru, dağların gölgesi uzamaya başlayınca, hayvanları geriye çevirdim. Hüzünlü bir türkü tutturdum. Duyduğum ikinci türküyle uyandım. Neşeli, oynak, umut yüklü bir türküydü. Baktım. Balıktaşı'nın arkasından çıkıveren ağabeyim, Akkız'ı yedeğine almış çekiyor, arkaları sıra, alnı yıldız yıldız bir tay geliyordu. Demek, ağabeyim bu yüzden neşeliydi. Çalımına da diyecek yoktu ve bana gösteriş yapmak için, dar vakitte geliyordu.

Hâlbuki ben, doru tayın üzüntüsünden olacak, taydan maydan yılmıştım. Yaşadığım acıdan pundum kırılmıştı. Onu tayıyla, atıyla, davarıyla orada bıraktım, köye döndüm. Nedense içimde de, umudun bin bir çiçeği çaktı. Aslında huy edinmiştim. Eve döndükçe ahıra giriyor, doru tayın bağlandığı yere bakıyordum. Yine öyle yaptım.

O ne? Yoksa yanılıyor muyum?

Yok, yok! Bu imkânsız. Olamaz.

Ayaklarımın dibinde, az önce gördüğüm tayın aynısı duruyordu. Rüya mı görüyordum ne, gözlerimi ovuşturdum.

Gördüğüm, gerçektir! Sevincimden deliye döndüm, hızla avluya çıktım. İşte ağabeyim de gelmiş, alnı yıldız yıldız olan tayla anasını, ahıra sokmaya çalışıyordu.

O da, gördüğüne şaşırıldı. Şapkasını havaya attı.

Taylar, anasının memesine uzandılar.

Dışarı çıktık. Babamla burun buruna geldik. Dayanamadım, konuştum.

"Müjde baba!" dedim, "İkiz tayımız var."

O;

"Sahi mi?" dedi, ahıra girdi.

Artık aramızdaki soğukluk bitmiş, boşanan, koşan, akın akın akan atlar geri dönmüş, avlumuz, evimize bereket gelmiş, soframız şenlenmişti.